

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Pamattiesības](#) > Croatia

Saturu nodrošina

Horvātija

Harta: dalībvalstu paraugprakse

Horvātija

Katru gadu Zagrebas Cilvēktiesību nams (Kuća ljudskih prava Zagreb) piedalās Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) apsekojumā, ko tā veic, lai sagatavotu ikgadējo ziņojumu par pamattiesībām, kurā iekļauta nodaļa par Pamattiesību hartas izmantošanu valsts līmenī. Ziņojumā tiek sniegts pārskats par dalībvalstu judikatūru, kurā atsaucas uz hartu, hartas izmantošanu parlamentārajās debatēs un jaunu tiesību aktu pieņemšanā, kā arī hartas atspoguļojumu akadēmiskajos rakstos. Pēc Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras ziņojuma publicēšanas Zagrebas Cilvēktiesību nams izplata ziņojumu, publicējot to sociālajos medijos. Turklāt 2019. gada 31. janvārī Zagrebas Cilvēktiesību nama telpās notika seminārs par ES Pamattiesību hartu, ko organizēja Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra un Horvātijas ombudes birojs (Ured pučke pravobraniteljice). Seminārā, kurā piedalījās pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, neatkarīgas cilvēktiesību iestādes un citi ieinteresēti praktizējošie juristi, tika risināti tādi jautājumi kā hartas nozīme un darbība, ietverot arī uzdevumus, kas saistīti ar tās praktisku pielietojumu pilnas dienas apmācības kursa laikā.

Kā Hartu izmanto jūsu valstī un kāda ir informētība par to

Publiskā politika, kas veicina hartas izmantošanu un likumdevēja, administrācijas, tiesībaizsardzības iestāžu un tiesu iestāžu informētību par to

Valsts plāna diskriminācijas novēršanai 2017.–2022. gadam (“valsts plāns”) ievada nodaļās ir atsauce uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, īpašu uzmanību pievēršot hartas 21. pantam, kas aizliedz jebkādu diskrimināciju dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskrimināciju saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskrimināciju īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Valsts plāna nodaļā par piekļuvi mājoklim ir skaidra norāde uz ES Pamattiesību hartas 34. panta 3. punktu, kurā ir uzsvērts, ka, apkarojot sociālo atstumtību un nabadzību, Eiropas Savienība atzīst un ievēro tiesības uz sociālo palīdzību un palīdzību mājokļu jomā, lai (...) nodrošinātu pienācīgu dzīvi tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu. Valsts plāna prioritārās jomas cita starpā ir vērstas uz tiesībām, kas skaidri izklāstītas ES Pamattiesību hartā, piemēram, piekļuve mājoklim, sociālā aprūpe, veselības aprūpe un pakalpojumi un preces.

ES Pamattiesību hartas efektīva piemērošana ir viens no horizontālajiem nosacījumiem Eiropas struktūrfondu īstenošanai. Tāpēc Rīcības plānā par veicinošo nosacījumu (*ex ante* nosacījumu) īstenošanas uzraudzību, ko izstrādājusi Reģionālās attīstības un ES fondu ministrija (*Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske*

unije), ir noteikts, kā tiks nodrošināta šā kritērija īstenošana. Reģionālās attīstības un ES fondu ministrija organizē apmācības visiem ES fondu pārvaldības un kontroles sistēmā iesaistītajiem darbiniekiem. Kopš 2015. gada tiek organizēti apmācības kursi ar nosaukumu "Diskriminācijas novēršana, dzimumu līdztiesība un ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām piemērošana ES1 fondos". Līdz šim tie ir sniegti 1500 cilvēkiem, kas strādā ES1 fondu pārvaldības un kontroles jomā, un tos turpina nodrošināt visiem jaunajiem darbiniekiem, kas uzņemti sistēmā. Apmācība tiek nodrošināta kopumā 22 iestādēm, tajā skaitā nozaru ministriju un īstenošanas aģentūrām, un jo īpaši valsts pārvaldes struktūrām, piemēram, Jūras, satiksmes un infrastruktūras ministrijai (*Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture*), Vides aizsardzības un enerģētikas ministrijai (*Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*), Būvniecības un vides plānošanas ministrijai (*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja*), Tūrisma ministrijai (*Ministarstvo turizma*), Veselības ministrijai (*Ministarstvo zdravstva*), Ekonomikas, uzņēmējdarbības un amatniecības ministrijai (*Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta*), Kultūras ministrijai (*Ministarstvo kulture*), Lauksaimniecības ministrijai (*Ministarstvo poljoprivrede*), Finanšu ministrijai (*Ministarstvo financija*), Zinātnes un izglītības ministrijai (*Ministarstvo znanosti i obrazovanja*), Reģionālās attīstības un ES fondu ministrijai, Nodarbinātības un pensiju sistēmas ministrijai (*Ministarstvo rada i mirovinskog sustava*) un Demogrāfijas, ģimenes, jaunatnes un sociālās politikas ministrijai (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*). Apmācības kursi tiek nodrošināti sadarbībā ar Horvātijas valdības Cilvēktiesību un nacionālo minoritāšu tiesību biroju (*Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina*), Demogrāfijas, ģimenes, jaunatnes un sociālās politikas ministriju, ombudes biroju un ombudes biroju personu ar invaliditāti jautājumos (*Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom*). Apmācības ietvaros tiek skaidrots Horvātijā diskriminācijas novēršanas jomā spēkā esošais tiesiskais regulējums, tostarp ES Pamattiesību harta. Nākamās pārvaldības iestādes plāno turpināt īstenot apmācības kursus kā daļu no ES1 fondu pārvaldības nākamajā finansēšanas periodā, īpašu uzmanību pievēršot ES Pamattiesību hartai.

Turklāt Rīcības plānā *ex ante* nosacījumu uzraudzībai, ko īsteno Reģionālās attīstības un ES fondu ministrija, ir uzsvērts, ka Pamatnostādnes ES fondu saņēmējiem (*Pamatnostādnes pieteikumu iesniedzējiem*) ir noteikts arī stratēģiskais tiesiskais regulējums, atsaucoties uz ES Pamattiesību hartu. Nākamajā periodā, lai nodrošinātu mehānismu, ar kuru pārbaudīt ES fondu finansēto darbību atbilstību hartai, *Pamatnostādnes pieteikumu iesniedzējiem* tiks iekļauts pienākums uzņēmējiem nodrošināt atbilstību hartai. Vadošajām iestādēm ir jāizstrādā kontrolsaraksti visām struktūrām, kas publicē uzaicinājumus iesniegt pieteikumus, kurām sarakstā būs skaidri jānorāda, vai izsludinātie uzaicinājumi atbilst hartai.

Turklāt ES Pamattiesību harta ir ES1 fondu pārvaldības sistēmas neatņemama sastāvdaļa, jo īpaši *darbības programmai "Konkurētspēja un kohēzija 2014.-2020. gadam"* (OPCC). Šajā nolūkā 2016. gada 31. maijā Reģionālās attīstības un ES fondu ministrija (MRRFEU) izdeva Lēmumu par horizontālo principu piemērošanu, kurā noteikts, ka "OPCC ietvaros finansētajām intervencēm ir jāatbilst ne tikai vienlīdzības principiem, bet, kad vien iespējams, būtu jāsekmē vienlīdzīgu iespēju, diskriminācijas aizlieguma un pieejamības politikas praktiska piemērošana". Šis noteikums pilnībā atbilst hartas III sadaļas "Vienlīdzība" 21.-26. pantam. Pēc minētā lēmuma pieņemšanas MRRFEU 2016. gada 31. jūnijā izdeva lēmumu, ar ko apstiprina *Pamatnostādnes darbības programmas "Konkurētspēja un kohēzija" pieteikumu iesniedzējiem un saņēmējiem par horizontālo principu īstenošanu*. Šā dokumenta izstrādē cita starpā bija iesaistīties Horvātijas valdības Dzimumu līdztiesības birojs (*Ured za ravnopravnost spolova*), ombudes birojs personu ar invaliditāti jautājumos, ombudes birojs un ombudes birojs dzimumu līdztiesības jautājumos (*Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova*). Pamatnostādnes, kurās sniegts hartas koncepciju un noteikumu kopsavilkums, ir pieejamas:

https://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. Noteikumi, kas norādīti *Pamatnostādnes darbības programmas "Konkurētspēja un kohēzija" pieteikumu iesniedzējiem un saņēmējiem par horizontālo principu īstenošanu*, ir ietverti un tiem ir pievērsta īpaša uzmanība visā OPCC konkursa dokumentācijā, kā tas ir redzams šeit. Tāpat arī OPCC popularizē [hartu], izmantojot tiešus infrastruktūras ieguldījumus, kas veicina hartas mērķu sasniegšanu, ieguldot infrastruktūrā visneaizsargātākajām sabiedrības grupām, lai garantētu to cilvēktiesības. Pašreizējā finansēšanas periodā OPCC iegulda saskaņā ar šādiem Hartas pantiem: 35. pants — Veselības aizsardzība, 14. pants — Tiesības uz izglītību, 24. pants — Bērnu tiesības, 25. pants — Vecāka gadagājuma cilvēku tiesības, 26. pants — Invalīdu integrācija u. c.

Projektu sagatavošanas un īstenošanas koordinēšanas dienests, kas ir MRRFEU organizatoriskā daļa, koordinē diskriminācijas aizlieguma, dzimumu līdztiesības, personu ar invaliditāti tiesību un ilgtspējīgas attīstības horizontālo principu piemērošanu.

Horvātijas valdības Cilvēktiesību un nacionālo minoritāšu tiesību birojs plāno stratēģiskajā dokumentā, kas plānots cilvēktiesību popularizēšanas un aizsardzības jomā (Valsts cilvēktiesību aizsardzības un popularizēšanas

programma 2019.–2024. gadam), iekļaut vajadzību īstenot pasākumus, kuru mērķis ir palielināt izpratni par ES Pamattiesību hartu un tās atpazīstamību, kā arī izglītošanu par hartu.

Rīki, kas palīdz labāk saprast hartu un tās piemērošanas gadījumus

- Profesionāļiem (likumdevējam, administrācijai, tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm, praktizējošiem juristiem)
- Iedzīvotājiem

Katru gadu Tieslietu akadēmija (*Pravosudna akademija*) cenšas iekļaut apmācību par ES Pamattiesību hartu savā tiesnešu un citu tiesu iestāžu darbinieku profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas mūžizglītības programmā. Akadēmija arī piedalās Savienības programmu finansētajos ES projektos, kas ir paredzēti mācībām par hartu.

Piemērs tam ir projekts “Eiropas Savienības Pamattiesību harta juridiskajā praksē” (*Harta iztiesāšanā*), ko Horvātijā īsteno ombudes birojs kopā ar Tieslietu akadēmiju kā vienu no asociētajiem partneriem. Šajā projektā 2017. gadā četri tiesneši piedalījās divās starptautiskās konferencēs, savukārt 2018. gadā tika organizēti seši vienas dienas semināri: trīs vispārīgi par hartas tematu (kopā 41 tiesnesim no Zagrebas, Splitas un Osijekas) un trīs specializēti par patvērumu un diskrimināciju (kopā 46 tiesnešiem Zagrebā).

Svarīgi ir arī pieminēt Pārejas programmas projektu “Tiesu iestāžu darbinieku apmācības kvalitātes uzlabošana — ES tiesību akti un mācības tiešsaistē”, kas tika pabeigts 2018. gada martā. Papildus semināru un tiešsaistes kursu organizēšanai projektā bija ietverta arī tādas mācību programmas izstrāde, kas nepieciešama, lai sniegtu apmācību Eiropas tiesību jomā un ko Tieslietu akadēmija var turpināt izmantot savās programmās. Viens no aptvertajiem tematiem bija “ES Pamattiesību harta — darbības joma un piemērošana valsts līmenī”, kas kopā ar saistītajiem materiāliem bija pamatā četriem semināriem, kuros kopumā piedalījās 60 dalībnieki un kuri bija daļa no regulārās profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas mūžizglītības programmas 2019. gadā.

Tādu ar hartu saistīto instrumentu izmantošana un popularizēšana, ko izstrādājušas citas ES valstis vai citas ieinteresētās personas ES

Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras rokasgrāmata ar nosaukumu “*Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošana tiesību aktu izstrādes un politikas veidošanas procesā valstu līmenī*” tika prezentēta kā daļa no apmācības kursa ierēdņiem, kas iesaistīti likumdošanas procesā. Apmācības kursu nodrošināja ombudes birojs sadarbībā ar Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru 2019. gada 30. janvārī.

Turklāt pēc tam, kad Eiropas Savienība Pamattiesību aģentūra publicēja Gada ziņojumu par pamattiesībām, kurā ir ietverta nodaļa par Pamattiesību hartas izmantošanu valsts līmenī, pilsoniskās sabiedrības organizācija “Zagrebas Cilvēktiesību nams” izplata šo ziņojumu, publicējot to savā sociālo mediju kontā.

Sadarbība ar ieinteresētajām personām nolūkā veicināt ES Pamattiesību hartas izmantošanu un izpratni par to

Piemēri par tiesību aizstāvju un valsts iestāžu sadarbību, kas sekmē labāku izpratni par hartu un tās izmantošanu

Sadarbībā ar Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru ombudes birojs ir organizējis divus seminārus, kuru mērķis ir veicināt izpratni par Pamattiesību hartu:

- 2019. gada 30. janvārī Valsts publiskās pārvaldes skolas telpās (*Državna škola za javnu upravu*) tika organizēta apmācība ierēdņiem. Apmācības mērķis bija palielināt likumdošanas procesā iesaistīto civildienesta ierēdņu izpratni par Pamattiesību hartu, īpašu uzmanību pievēršot 51. pantam, kas nosaka hartas piemērošanas jomu. Aģentūras rokasgrāmata “*Eiropas Savienības Pamattiesību hartas piemērošana tiesību aktu izstrādes un politikas veidošanas procesā valstu līmenī*” arī tika prezentēta apmācības ietvaros.
- Cilvēktiesību nama telpās 2019. gada 31. janvārī tika organizēta apmācība pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem. Apmācība bija vērsta uz iespēju piemērot hartu ar kampaņu un cilvēktiesību aizstāvības

starpniecību, kā arī uz atbalstu personām, kuru tiesības ir pārkāptas, īpašu uzmanību pievēršot stratēģiskai tiesvedībai.

- Arī ombudes ziņojumā par 2018. gadu, kas tika iesniegts Horvātijas parlamentam 2019. gada martā, ir citēta Pamattiesību harta.

Piemēri par valsts iestāžu un akadēmisko aprindu sadarbību, kas sekmē labāku izpratni par hartu un tās izmantošanu

Zagrebas Universitātes Juridiskajā fakultātē (*Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*) izpratne par hartu tiek veidota lekcijās, kas studentiem pasniegtas otrajā un piektajā gadā, kā arī pēcdiploma studiju līmenī.

Otrajā gadā Eiropas publisko tiesību pamatkursa ietvaros divas lekcijas tiek veltītas pamattiesību aizsardzībai ES, ietverot hartu. Piektajā gadā jurisprudences studentiem tiek piedāvāts izvēlēties kursu par *ES pamattiesībām*, kas tiek mācīts angļu valodā. Nesen tika arī uzrakstīta universitātes mācību grāmata par pamattiesībām Eiropas Savienībā, kurā galvenā uzmanība pievērsta diskriminācijas aizliegumam. Turklāt pamattiesību aizsardzība tiek mācīta iestādēs un ES tiesību sistēmas kursā kā daļa no speciālistu studiju programmas ES tiesību jomā.

Piemēri par nevalstiskā sektora iniciatīvām, kas valstī sekmē hartas izmantošanu un izpratni par to

Katru gadu Zagrebas Cilvēktiesību nams piedalās Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (*FRA*) apsekojumā, ko tā veic, lai sagatavotu ikgadējo ziņojumu par pamattiesībām, kurā iekļauta nodaļa par Pamattiesību hartas izmantošanu valsts līmenī. Ziņojumā tiek sniegts pārskats par dalībvalstu judikatūru, kurā atsauces uz hartu, hartas izmantošanu parlamentārajās debatēs un jaunu tiesību aktu pieņemšanā, kā arī hartas atspoguļojumu akadēmiskajos rakstos. Kā jau minēts, pēc Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras ziņojuma publicēšanas Zagrebas Cilvēktiesību nams izplata ziņojumu, publicējot to sociālajos medijos.

Turklāt, kā minēts iepriekš, 2019. gada 31. janvārī Zagrebas Cilvēktiesību nama telpās notika seminārs par ES Pamattiesību hartu, ko organizēja Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra un Horvātijas ombudes birojs. Seminārā, kurā piedalījās pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, neatkarīgas cilvēktiesību iestādes un citi ieinteresēti praktizējošie juristi, tika risināti tādi jautājumi kā hartas nozīme un darbība, ietverot arī uzdevumus, kas saistīti ar tās praktisku pielietošanu pilnas dienas apmācības kursa laikā.

■ Lapa atjaunināta: 23/02/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.